

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3552

Vragen van de leden **Sienot** en **De Groot** (beiden D66) aan de Ministers van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en van Economische Zaken en Klimaat over *stikstofuitstoot* (ingezonden 30 april 2020).

Antwoord van Minister **Schouten** (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) (ontvangen 17 juli 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 2841.

Vraag 1

Bent u bekend met de berichten «Rekentruc voor houtstook brengt meer stikstof in de lucht» en «Nieuwe vergunningen voor biomassa-centrales zorgen voor méér stikstofuitstoot»?^{1, 2}

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe beoordeelt u het feit dat twee energiecentrales recentelijk van provincies een vergunning hebben verkregen om biomassa te verstoffen, waarbij ze veel meer stikstof uitstoten dan toen ze nog voornamelijk op kolen en gas draaiden?

Antwoord 2

Vooropgesteld moet worden dat de provincies de bevoegde instanties zijn voor deze vergunningen. Ik treed in beginsel niet in hun beoordeling en in de details van de vergunningverlening.

De energiecentrales in Diemen en Geertruidenberg hebben beide het voornemen om energie op te gaan wekken uit biomassa. De omschakeling levert een nieuwe situatie op waarbij wijziging van hun bestaande vergunning nodig is. In het geval van Geertruidenberg is de wijziging bedoeld om over te schakelen van kolen op biomassa en in Diemen om een biomassa-centrale op te richten naast de bestaande gascentrales. De ruimte voor de

¹ Trouw, 29 april 2020 – «Rekentruc voor houtstook brengt meer stikstof in de lucht» (<https://www.trouw.nl/binnenland/rekentruc-voor-houtstook-brengt-meer-stikstof-in-de-lucht~bc7994d2/>)

² De Groene Amsterdammer, 29 april 2020 – «Nieuwe vergunningen voor biomassa-centrales zorgen voor meer stikstofuitstoot» (<https://www.groene.nl/artikel/nieuwe-vergunningen-voor-biomassa-centrales-zorgen-voor-meer-stikstofuitstoot>)

stikstofuitstoot van de biomassacentrales is ontstaan door andere vergunde uitstoot te schrappen uit de vergunning, het zogenoemde intern salderen. In de nieuwe vergunningen is niet alleen uitstoot verschoven tussen de verschillende energiecentrales binnen een vergunning, de totale vergunde uitstoot in de vergunning is ook beduidend lager vastgesteld. Dat komt doordat uit de provinciale beleidsregels volgt dat bij intern salderen alle ruimte verdwijnt die niet gebruik wordt bij maximale productie. Daarnaast is de vergunde stikstofuitstoot nog verder beperkt tot de laagst mogelijke uitstoot in de nieuwe situatie. Ook draaien de huidige centrales niet altijd op vol vermogen: de vraag naar energie is immers niet altijd gelijk en in sommige jaren is groot onderhoud gepland. Bij de vergunde ruimte wordt uitgegaan van een maximale productie, waardoor de nieuw vergunde stikstofuitstoot hoger is dan de gemiddelde jaarlijkse uitstoot. De provincie Noord-Holland geeft daarnaast aan dat 90% van de vergunde stikstofruimte bij de centrale te Diemen bedoeld is voor de bestaande gascentrales op het terrein. Deze centrales kunnen zo in geval van een landelijk stroomtekort worden ingezet.

Vraag 3

Hoe is het mogelijk dat de provincies dit hebben toegestaan op basis van hoeveelheden stikstof uit oude papieren vergunningen, die niet overeenkomen met de werkelijke uitstoot?

Antwoord 3

Ik heb van de provincies Noord-Brabant en Noord-Holland begrepen dat de betrokken vergunningen zijn verleend met behulp van intern salderen, conform de landelijk afgesproken beleidsregel inzake intern salderen. Verder geldt at de gevraagde productie (en daarmee ook de uitstoot) in de tijd varieert, zoals nader is toegelicht bij de beantwoording op vraag 2. De uitstoot blijft altijd binnen de vergunde ruimte.

Vraag 4

Hoe beoordeelt u de afspraken die eind vorig jaar zijn gemaakt met de provincies aangaande dat een bedrijf meer stikstof mag gaan uitstoten wanneer oude vergunningen daar op papier nog ruimte voor laten? Hoe staat dit in verhouding tot Europese regelgeving?

Antwoord 4

Vergunninghouders mogen gebruik maken van de volledige ruimte die een vergunning biedt. In de Kamerbrief van 4 oktober 2019 (Kamerstuk 32 670, nr. 167) is de beleidslijn van Rijk en provincies kenbaar gemaakt over intern en extern salderen. Bij intern salderen is de keuze gemaakt dat niet de gehele vergunde ruimte gebruikt mag worden, maar enkel de feitelijk gerealiseerde en vergunde capaciteit (bijvoorbeeld de reeds bestaande stalcapaciteit). Bij extern salderen is de ruimte vervolgens verder beperkt tot 70% van gerealiseerde capaciteit.

Door slechts salderen toe te staan met de feitelijk gerealiseerde capaciteit, wordt voorkomen dat het alsnog realiseren van deze capaciteit leidt tot een stijging van stikstofdepositie. Een verdergaande inperking van de vergunning dan tot de feitelijk gerealiseerde capaciteit zou in strijd zijn met het Europees beschermde eigendomsrecht.

Vraag 5

Bent u bereid om met provincies in gesprek te gaan opdat soortgelijke situaties in de toekomst worden voorkomen?

Antwoord 5

De twee energiecentrales die een nieuwe vergunning voor biomassa hebben ontvangen, waren beide in al in het bezit van de benodigde vergunning voor stikstofuitstoot en die stond in rechte vast. Ik hecht er aan dat burgers en bedrijven uit kunnen gaan van vergunningen die in rechte vaststaan. De provincies hebben in de nieuwe vergunning de maximale uitstoot beduidend lager vastgesteld dan in de oude vergunningen toegelaten was. Dit is geheel in lijn met het zo ver mogelijk reduceren van de stikstofuitstoot als mogelijk is. Bovendien zie ik geen mogelijkheid om een strenger beleid te hanteren of in rechte vaststaande vergunningen verder in te perken. Zie ook het antwoord

op vraag 4. Dat neemt niet weg dat het kabinet de ambitie heeft om de stikstofproblematiek op te lossen. Daartoe heb ik uw Kamer op 24 april jl. (Kamerstuk 35 334, nr. 82) geïnformeerd over de aanpak van het kabinet hieromtrent.

Vraag 6

Deelt u de mening dat de verhoogde stikstofuitstoot van de biomassa-centrales niet te rijmen is met de inzet van het kabinet om de stikstofuitstoot in het hele land, als gevolg van een rechterlijke uitspraak, te reduceren?

Antwoord 6

In de uitspraak over het PAS oordeelt de Raad van State dat verslechtering van de natuur moet worden voorkomen en afdoende maatregelen beschikbaar moeten zijn om de instandhoudingsdoelstellingen te halen, voordat maatregelen kunnen worden ingezet om de effecten van nieuwe stikstofdepositie te mitigeren.

Het kabinet heeft de ambitie om de natuur te verbeteren. In reactie op de PAS-uitspraak heeft de structurele aanpak vormgegeven, zoals het kabinet die in de brief van 24 april jl. (Kamerstuk 35 334, nr. 82) heeft gepresenteerd.

Deze structurele aanpak omvat een omvangrijke set (bron)maatregelen waardoor de stikstofdepositie in 50% van de hectares Natura 2000-gebied in 2030 onder de KDW (Kritische Depositiewaarde) terecht zal komen. Daarmee wordt de stikstofdepositie in alle natuur verminderd. Via deze wijze zorgt het kabinet voor een drastische vermindering van de feitelijke depositie.

Dat staat echter los van feit dat ik de mogelijkheden om intern te salderen niet verder kan beperken (zie het antwoord op vraag 4). Daarnaast wijs ik er op dat er pas aanleiding is om een in rechte vaststaande vergunning voor een project in te nemen als vast staat dat de inname nodig zou zijn om verslechtering van de kwaliteit van habitats te voorkomen en er geen andere passende maatregelen kunnen worden getroffen om deze verslechtering te voorkomen. Dat wil zeggen dat de intrekking noodzakelijk moet zijn ter voorkoming van significante gevolgen in de zin van het derde lid van artikel 6 van de Habitatrichtlijn. Deze situatie is niet aan de orde.

Vraag 7

Herkent u dat deze biomassa-centrales 1.300 ton per jaar aan extra stikstofuitstoot betekenen, wat een derde is van de gereduceerde stikstofuitstoot door de maatregel om langzamer te rijden op snelwegen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Nee. De verleende vergunningen leveren geen extra stikstofuitstoot op ten opzichte van de vergunde situatie of de feitelijk gerealiseerde capaciteit. Voor het overige verwijs ik naar het antwoord op de vragen 2 en 4.

Vraag 8

Bent u bereid om de oude regel «bedrijfseigendom» aan te passen, zodat de provincie kan optreden en de natuur kan beschermen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Voor het antwoord op deze vraag verwijs ik naar het antwoord op vraag 4 en 6.

Vraag 9

Bent u bereid om te onderzoeken of soortgelijke situaties ook in andere provincies zijn ontstaan?

Antwoord 9

Voor het verlenen van vergunningen voor deze gevallen zijn provincies de bevoegde instanties. Provincies handelen binnen de vastgestelde kaders van de Wet natuurbescherming. Ik zie geen aanleiding om een nader onderzoek te starten waar de kaders op de gebruikelijke en rechtmatige wijze zijn toegepast.